

VALTUUSTOALOITE

JÄRVENPÄÄN KAUPUNGINVALTUUSTOLLE

OTSIKKO

Sähköpotkulautojen vuokraustoiminnan lopettaminen toistaiseksi Järvenpäässä

Sähköpotkulautojen turvallisuus herättää huolta eri puolilla Suomea - myös Järvenpäässä. Viime aikoina laudat ovat yleistyneet nopeasti osana kaupunkiliikennettä, mutta samalla myös niihin liittyvät onnettomuudet ovat lisääntyneet. Olemme saaneet huolestuneita yhteydenottoja kaupunkilaisilta sähköpotkulautojen aiheuttamista vaaratilanteista ja turvallisuuspuutteista. Onnettomuuksia on sattunut myös Järvenpäässä. Toukokuussa Suomessa pantiin vireille kansalaisaloite, jossa esitetään vuokrattavien sähköpotkulautojen kieltämistä ja poistamista katukuvasta. Aloitteella pyritään ehkäisemään lukuisia vaaratilanteita, lieviä ja vakavia loukkaantumisia sekä kuolemantapauksia.

Vaikka uusi mikroliikennelaki (1.5.2025 alkaen) tuo sääntöjä vuokrattavaan sähköpotkulautoiluun - kuten 15 vuoden ikärajan, 0,5 promillen rattijuopumusrajan ja kypäräsuosituksen - sääntelyn käytännön toteutuksessa on edelleen merkittäviä puutteita. Tällä hetkellä sähköpotkulautojen vuokraus tapahtuu mobiilisovellusten kautta, joissa käyttäjän ikä ilmoitetaan itse, eikä henkilöllisyyden todentamista edellytetä. Sovelluksiin voi siis kirjautua virheellisillä syntymäaikoilla. Myöskään päihtymystilaa ei useinkaan valvota ennen kuin onnettomuus on jo tapahtunut. Valvonta jää käytännössä poliisin vastuulle, mutta poliisin resurssit eivät riitä kattavaan puuttumiseen.

Sähköpotkulautojen käyttäjät ovat usein lapsia ja nuoria. Monilla alaikäisillä ei ole tarvittavaa tietoa sähköpotkulautoiluun liittyvistä liikennesäännöistä, mikä aiheuttaa vaaratilanteita sekä

Järvenpäässä / 20

→ jatkuu
allekirj.
jälkeen

Aloitteen tekijä

Anna Pulkkinen

Allekirjoitus

Valtuustoryhmän nimi (jos kyseessä on koko ryhmän aloite)

Järvenpään Keskusta

Allekirjoitukset kääntöpuolelle jos aloitteen tekijöitä on useampia.

Sähköpotkulautojen turvallisuus herättää huolta eri puolilla Suomea - myös Järvenpäässä. Viime aikoina laudat ovat yleistyneet nopeasti osana kaupunkiliikennettä, mutta samalla myös niihin liittyvät onnettomuudet ovat lisääntyneet. Olemme saaneet huolestuneita yhteydenottoja kaupunkilaisilta sähköpotkulautojen aiheuttamista vaaratilanteista ja turvallisuuspuutteista. Onnettomuuksia on sattunut myös Järvenpäässä. Toukokuussa Suomessa pantiin vireille kansalaisaloite, jossa esitetään vuokrattavien sähköpotkulautojen kieltämistä ja poistamista katukuvasta. Aloitteella pyritään ehkäisemään lukuisia vaaratilanteita, lieviä ja vakavia loukkaantumisia sekä kuolemantapauksia.

Vaikka uusi mikroliikennelaki (1.5.2025 alkaen) tuo sääntöjä vuokrattavaan sähköpotkulautailuun - kuten 15 vuoden ikärajan, 0,5 promillen rattijuopumusrajan ja kypäräsuosituksen - sääntelyn käytännön toteutuksessa on edelleen merkittäviä puutteita. Tällä hetkellä sähköpotkulautojen vuokraus tapahtuu mobiilisovellusten kautta, joissa käyttäjän ikä ilmoitetaan itse, eikä henkilöllisyyden todentamista edellytetä. Sovelluksiin voi siis kirjautua virheellisillä syntymäaikoilla. Myöskään päihtymystilaa ei useinkaan valvota ennen kuin onnettomuus on jo tapahtunut. Valvonta jää käytännössä poliisin vastuulle, mutta poliisin resurssit eivät riitä kattavaan puuttumiseen.

Sähköpotkulautojen käyttäjät ovat usein lapsia ja nuoria. Monilla alaikäisillä ei ole tarvittavaa tietoa sähköpotkulautailuun liittyvistä liikennesäännöistä, mikä aiheuttaa vaaratilanteita sekä käyttäjälle itselleen että muille tiellä liikkujille. Sähköpotkulaudoilla ajetaan myös useampi henkilö päällekkäin, tai ilta- ja yöaikaan päihtyneenä, mikä muodostaa merkittävän turvallisuusriskin.

Sähköpotkulautojen aiheuttamat onnettomuudet kuormittavat merkittävästi terveydenhuoltojärjestelmää. Vaikka liikennevakuutus korvaa yleensä kolmansille osapuolille aiheutuneet vahingot, vuokraajien omien hoitokulujen korvaaminen on usein rajoitettua ja epävarmaa - erityisesti tilanteissa, joissa alle 15-vuotias käyttää laitetta lainvastaisesti. Sähköpotkulautojen aiheuttamat vammat sitovat päivystys- ja leikkausresursseja ja tämä vaikuttaa epäsuorasti kaikkien potilaiden hoitoon pääsyyn.

Viiden vuoden aikana (1.8.2019 - 31.7.2024) HUS:in sairaaloissa on hoidettu 604 sähköpotkulauto-onnettomuuksissa loukkaantunutta lasta ja nuorta. Suurin osa heistä on poikia, keski-ikänsä 12-13-vuotiaita, ja useimmat tapaturmat sattuvat arkipäivisin. Yleisimpiä vammoja ovat haavat ja ruhjeet (334), lievät tuki- ja liikuntaelinvammat (175) sekä lievät pään vammat (221), mutta myös vakavat tuki- ja liikuntaelinvammat (283) ja päävammat ovat lapsilla ja nuorilla yleisiä. Alle 16-vuotiaille sähköpotkulauto-onnettomuuksissa on todettu viiden vuoden aikana yhteensä 271 päävammaa, joista 50 on vakavia.

Vakavien tapaturmien joukossa on myös kuolemantapauksia, joita on sattunut viime vuosina eri puolilla Suomea. Kesäkuussa 2024 Myyrmäessä kolme samalla sähköpotkulaudalla liikkunutta 12-vuotiasta loukkaantui onnettomuudessa, yksi heistä menehtyi. Kesällä 2024 Espoossa kaksi sähköpotkulautilijaa

törmäsi toisiinsa, ja toinen heistä kuoli vammoihinsa. Helsingin Kaivopuistossa menehtyi juhannusaattona 2024 14-vuotias nuori, ja vuonna 2025 Joensuussa nuori mies kuoli sähköpotkulautaonnettomuudessa.

Meillä aikuisilla on vastuu kaupunkilaistemme, erityisesti lasten, turvallisuudesta. Kun sähköpotkulauta on helposti saatavilla vaikkapa tien varressa, houkutus ottaa se käyttöön on suuri - erityisesti lapsilla, jotka eivät vielä ymmärrä riskejä. Emme voi katsoa sivusta, kun nuorten henki ja terveys ovat vaarassa helpostikin vältettävissä olevan onnettomuuden takia. Vuokrausfirmojen kaupalliset intressit eivät saa koskaan mennä turvallisuuden edelle.

Useissa kaupungeissa, kuten Pariisissa, Madridissa, Barcelonassa, Montrealissa ja Melbournessa, on turvallisuussyistä päädytty kieltämään vuokrattavien sähköpotkulautojen käyttö joko kokonaan tai julkisilla alueilla. Kööpenhaminassa vuokraus kiellettiin keskustassa jo vuonna 2020 laajojen turvallisuus- ja kaupunkikuvahaittojen vuoksi. Myöhemmin laudat palautettiin rajoitetusti tiukoin ehdoin ja lupajärjestelmin. Kööpenhaminan esimerkki osoittaa, että täyskielto voi olla perusteltu ja tarpeellinen välivaihe ennen kuin kaupunki kykenee järjestämään riittävän sääntelyn ja valvonnan.

Rajoitukset ovat hyödyttömiä, jos niitä ei pystytä valvomaan. Poliisilla ei ole riittäviä resursseja sähköpotkulautojen käytön valvontaan, joten osittaiset rajoitukset jäävät paperille. Täyskielto sen sijaan on selkeä, yksinkertainen ja mahdollista valvoa. Jos vaihtoehtoina ovat valvoton laki tai täyskielto, on järkevintä valita kielto.

Sähköpotkulaudat eivät edistä käyttäjien terveyttä samalla tavoin kuin kävely tai pyöräily. Kävely ja pyöräily ovat aktiivisia liikkumismuotoja, jotka tukevat sekä fyysistä että mielenterveyttä. Kaupungin tulee edistää ensisijaisesti sellaisia liikkumismuotoja, jotka vahvistavat asukkaiden hyvinvointia pitkällä aikavälillä. Lisäksi sähköpotkulaudat heikentävät kaupunkiympäristön viihtyisyyttä ja turvallisuutta, kun jalkakäytävillä liikkuvien on väisteltävä hiljaisia lautoja tai varottava yllättäviä kohtaamisia.

Vaikka sähköpotkulautoja pidetään usein ekologisina liikkumisvälineinä, useat tutkimukset (esim. North Carolina State Universityn tutkimus sähköpotkulautojen ympäristövaikutuksista) osoittavat, että niiden ympäristövaikutukset eivät ole yksiselitteisesti myönteisiä. Lisäksi suurin osa käyttäjistä on autottomia nuoria, joten sähköpotkulaudan käyttö ei useinkaan korvaa yksityisautoilua eikä vähennä päästöjä.

Me allekirjoittaneet esitämme, että sähköpotkulautojen vuokraustoiminta on kiellettävä toistaiseksi Järvenpäässä, kunnes toiminta voidaan järjestää vastuullisesti. Tästä syystä esitämme, että Järvenpään kaupunki harkitsee sähköpotkulautojen vuokraustoiminnan kieltämistä alueellaan toistaiseksi, kunnes turvallisuuden ja valvonnan taso voidaan luotettavasti varmistaa.

Valtuutettu	(merkitse X)	Kannatan aloitetta	Allekirjoitus
1. Aalto Tiina, SDP			
2. Berg Henry, Plus	X		
3. Boman Tom, PS	X		
4. Brandão Annamari, KD.	X		
5. Engeström Tomi, Kokoomus	X		
6. Geitel Mona, SDP.			
7. Gilan Mika, Plus.			
8. Graeffe Petri, Kokoomus			
9. Graeffe Hanna, Vihreät			
10. Haaparanta Satu, Keskusta	X		
11. Heinonen Jonna, Vihreät.			
12. Hongisto Hanna, SDP			
13. Janhunen Kirsi, Kokoomus,			
14. Karenius Nea, SDP			
15. Komulainen Pirjo, SDP			
16. Kontkin Henri, Kokoomus.			
17. Korhonen Saana, VAS.			
18. Koskinen Pasi, SDP.			
19. Kotilainen Niko, Kokoomus.			
20. Kulmala Johanna, Vihreät			
21. Launiala Mimmi, VAS.			
22. Lintula Tiia, Vihreät			
23. Lohtander Minna, SDP			
24. Luukkanen Arto, PS	X		
25. Markkanen Lassi, SDP			
26. Marttinen Jenni, Vihreät			
27. Müller Vesa, Kokoomus.			
28. Mäkinen Emmi, SDP.			
29. Mäkipelto Ville, Vihreät.			
30. Naala Pauliina, SDP			
31. Nevalainen Sofia, SDP			
32. Nick Reetta, Vihreät			
33. Nyyssönen Lassi, Kokoomus			
34. Nöjd Ismo, PS			
35. Passi Tomi, Keskusta	X		
36. Pelttonen Eemeli, SDP			
37. Perkiö Heidi, Kokoomus			
38. Piisinen Jorma, PS.			
39. Pulkkinen Anna, Keskusta	X		
40. Rahkola Kaisla, VAS			
41. Rantanen Tero, Kokoomus			
42. Salmivuori Taru, SDP			
43. Salonen Pekka, Kokoomus			
44. Suomilammi Emmi, Kokoomus			
45. Tenhunen Markku, KD	X		
46. Tuominen Satu, SDP			
47. Tuominen Riina, PS	X		
48. Turunen Erika, Plus	X		
49. Tuuri Kaija, SDP			
50 van Schevikhoven Williëm, Kokoomus.			
51 Vitikka-Koponen Pirja, SDP			
<i>Partanen Anne</i>	X		

Allekirjoittajia yhteensä

--	--	--